

06.03.2020

**TÜRKİYE'NİN SAVUNMA-GÜVENLİK-DIŞ POLİTİKASINI İLGİLENDİREN
GELİŞMELER****İdlib**

Moskova'da İdlib ateşkesi... Moskova'da yapılan kritik zirvesinde, taraflar uzlaştı. Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Rusya Devlet Başkanı Putin ile 2 ülkenin Dışışleri ve Savunma bakanlarının da bulunduğu heyetler, İdlib'de ateşkes kararı aldı. Cumhurbaşkanı Erdoğan ile Rusya Devlet Başkanı Putin, Moskova'da gerçekleştirdiği İdlib zirvesi yaklaşık 2 saat 40 dakika sürdü. Erdoğan, yaptığı açıklamada, "Gece yarısı itibarıyla ateşkes yürürlükte. En kısa sürede ateşkesi gerçekleştirecek, ardından birlikte kararlaştıracığımız diğer adımları süratle atacağız." dedi.

Mutabakat metni:

Dışışleri Bakanları Mevlüt Çavuşoğlu ve Sergey Lavrov, tarafların üzerinde uzlaştığı "İdlib Gerginliği Azaltma Bölgesindeki Durumun İstikrarlaştırılmasına İlişkin Muhtıraya Ek Protokol"ü okudu.

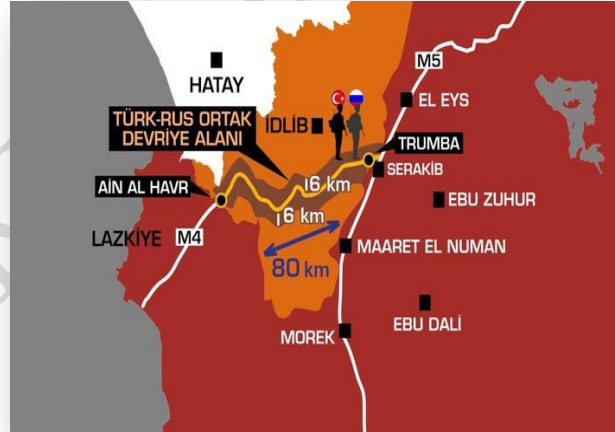
- Türkiye Cumhuriyeti ve Rusya Federasyonu, Suriye Arap Cumhuriyeti'ndeki ateşkes rejiminin uygulanmasının garantörleri olarak (bundan sonra taraflar olarak anılacaktır),
- Suriye Arap Cumhuriyeti'nde Gerginliği Azaltma Bölgeleri Oluşturulmasına İlişkin 4 Mayıs 2017 tarihli Muhtıra ve İdlib Gerginliği Azaltma Bölgesindeki Durumun İstikrarlaştırılmasına İlişkin 17 Eylül 2018 tarihli Muhtıra'yı hatırla tutarak,
- Suriye Arap Cumhuriyeti'nin egemenliğine, bağımsızlığına, birliğine ve toprak bütünlüğüne olan kuvvetli taahhütlerini yineleyerek,
- Terörizmin tüm tezahürleriyle mücadele ile Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi tarafından terörist olarak tanımlanan tüm grupların ortadan kaldırılması yönündeki kararlılıklarını yinelerken, sivillerin ve sivil altyapının hedef alınmasının hiçbir şekilde mazur görülemeyeceğini kabul ederek,

- Suriye ihtilafının askeri çözümünün olamayacağını ve ihtilafın yalnızca Suriyelilerin öncülüğünde ve sahipliğinde, Birleşmiş Milletler'in kolaylaştırıcılığında, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin 2254 sayılı kararıyla uyumlu siyasi süreç yoluyla sona erdirilebileceğinin altını çizerek,
- İnsani krizin daha da kötüleşmesinin önlenmesinin, sivillerin korunmasının, ihtiyaç sahibi tüm Suriyelilere önkoşulsuz ve ayırım gözetmeksizin koruma ve insani yardım sağlanmasının, keza ülke içinden yerinden edilmelerin önlenmesi ile mültecilerin ve ülke içinde yerinden edilen kişilerin güvenli ve gönüllü olarak Suriye'deki asıl ikamet yerlerine geri dönüşlerinin kolaylaştırılmasının önemini vurgulayarak,

- **Aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır:**

1- İdlib gerginliği azaltma bölgesindeki temas hattı boyunca tüm askeri faaliyetler 6 Mart 2020 tarihinde saat 00:01'den itibaren durdurulacaktır.

2- M4 karayolunun kuzeyinde 6 km ve güneyinde 6 km derinliğinde bir güvenli koridor tesis edilecektir. Güvenli koridorun işleyişine dair ayrıntılı esas ve usuller, Türkiye Cumhuriyeti ve Rusya Federasyonu Savunma Bakanlıkları arasında 7 gün içinde kararlaştırılacaktır.

3- Türk-Rus ortak devriyeleri, 15

Mart 2020 tarihinde M4 karayolunun Trumba'dan (Serakib'in 2 km batısı) Ain-Al-Havr'a kadar olan kesimi boyunca başlatılacaktır.

İş bu Protokol, imzalandığı anda yürürlüğe girer.

Türkçe, Rusça ve İngilizce üç örnek olarak ve eşit yasal geçerliliği olacak şekilde 5 Mart 2020 tarihinde Moskova'da imzalanmıştır." (AŞ)

İdlib'de ateşkes yürürlüğe girdi... Türkiye ile Rusya'nın, İdlib Gerginliği Azaltma Bölgesi'nde uygulanmak üzere anlaşmaya vardığı ateşkes süreci başladı. (AŞ)

Moskova'daki İdlib ateşkesine ABD'den ilk yorum... ABD Dışişleri Bakanlığı:"Bugün İdlib'de çok tehlikeli bir durumun bertaraf edilmesini ve Esed rejimi, Rusya, İran ve Hizbullah

güçleri tarafından sivil bölgelere yapılan saldırılar sonucu ortaya çıkan korkunç insani krizi hafifleteceğini umut ettiğimiz Türk-Rus ateşkesini destekliyoruz. Artık en önemli kısım, Esed ve destekçilerinin sürekli bir ateşkesin öngörüldüğü bu anlaşmaya uyup uymayacağını görmek olacak" (AŞ)

İdlib ateşkesi sonrası BM'den ilk açıklama... Guterres, BM Genel Sekreter Sözcüsü Stephane Dujarric aracılığıyla Türkiye ve Rusya arasında İdlib'de ateşkes konusunda "en üst düzeyde" varılan anlaşmaya ilişkin açıklama yaptı. Ateşkesin derhal başlaması, kalıcı olması ve Suriye'nin kuzey batısındaki sivillerin korunmasını umut ettiğini vurgulayan Guterres, BM denetimindeki siyasi görüşmelere dönülmesi çağrısında bulundu. (AŞ)

Esad, Türkiye ile ilişkilerin hangi koşullarda düzelebileceğini açıkladı... Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad, Rus devlet televizyonu Rossiya 24'e demecinde Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın terör yanlılarını desteklemeyi bırakması durumunda Şam'ın Ankara ile ilişkileri yeniden tesis etmeye hazır olduğunu ifade etti. (AŞ)

ORTADOĞU-AFRİKA

Ruhani'den ABD'nin yardım iddiasına yanıt... Ruhani, ABD'nin İran'a yardım iddiasına ilişkin, "Ne yazık ki gıda ve ilaç sektöründe yaptırım uygulayanlar son iki yıl içerisinde İran milletine karşı en acımasız eylemlerde bulunmuşlardır. Şimdi de merhamet maskesi takarak İran haklına yardım etmek istediklerini söylüyorlar" dedi. Ruhani ABD yetkililerine seslenerek, "Siz eğer gerçekten doğru söylüyorsunuz en azından ilaç sektöründeki yaptırımları kaldırın. Şu ana kadar İran milletine karşı hata yaptığınızı söyleyerek özür dileyin ve para transferini serbest ettiğinizi söyleyin" ifadelerinde bulundu. Cumhurbaşkanı Ruhani, İran halkının ABD'nin yalan söylediğini çok iyi bildiğini belirterek, koronavirüsle mücadele konusunda İran'a insani yardım olarak ilaç ve tıbbi malzeme gönderen ülkelerden teşekkür etti. (KT)

Zarif, Norveçli mevkidaşı ile telefonda görüştü... İran Dışişleri Bakanı Muhammed Cevad Zarif, Norveçli mevkidaşı Ine Eriksen Soreide ile telefonda görüştü. Bu görüşmenin ana gündem maddesini koronavirüsle mücadelede karşılıklı işbirliği oluşturdu. Dışişleri Bakanı Zarif, önceki gün Irak Dışişleri Bakanı Muhammed Ali el-Hekim ile telefonda konuşmuştu. Karşılıklı ilişkilerin ele alındığı görüşmede, bölgedeki son gelişmeler ile koronavirüs salgını

değerlendirildi. Zarif ile Hekim, iki ülkenin karşılıklı ticareti geliştirirken koronavirüse karşı ortak tedbirler alması gerektiğine vurgu yaptı. (KT)

Zarif: Suriye’de istikrara katkı sağlayan tek mekanizma Astana sürecidir... Astana Zirvesi’ne ev sahipliği sırasının Tahran’da olduğunu ifade eden Zarif, şu ifadeleri kullandı: "Suriye’de şu ana kadar şiddetin yoğunluğunu düşürebilen, istikrara ve terörizmle mücadeleye katkı sağlayan tek mekanizma Astana sürecidir. Bu başarılı bir süreçti. Bu toplantının en kısa zamanda üst düzeyde gerçekleşeceği inancındayız." (AŞ)

İran destekli gruplar İdlib'e 400 terörist daha gönderdi... Yerel kaynaklardan alınan bilgiye göre, Türk Silahlı Kuvvetleri’nin (TSK) İdlib’de ağır darbeler indirdiği Beşşar Esed rejiminin kara gücü konumundaki İran destekli gruplar, saflarını güçlendirmek ve kayıplarını telafi etmek için 400 civarında unsurunu önceki gün Irak üzerinden Suriye’nin Deyrizor iline getirdi. Askeri eğitimlerini İran’da tamamlayan ve İran Devrim Muhafızları Ordusu’nun emrindeki terörist unsurlar, dün Deyrizor’dan İdlib’deki cephe hatlarına sevk edildi. Kaynaklar, terörist unsurların Türk SİHA’larınca hedef alınmamak için İdlib’in güneyindeki Serakib hattına, askeri araçlar yerine minibüslerle gönderildiğini belirtti. (KT)

Iraklı vekiller yeni başbakan adayını imza toplayarak seçecek... Partilerin alternatif adayla ilgili müzakerelerini yakından takip eden siyasi bir kaynak, “Cumhurbaşkanı Berhem Salih’in birçok Şii parti lideriyle yaptığı toplantılarda yeni hükümet krizine karşı nasıl bir yol takip edileceğiyle ilgili henüz belirli bir pozisyon netleştirilmedi. Şu anki tabloya göre, taraflardan herhangi biri belirli bir aday ismi zikretmiş değil. Hükümeti kurma görevi verilecek kişi üzerinde milletvekillerinin toplayacağı imzalar doğrultusunda uzlaşa sağlanması ve böylece başbakan adayının hükümeti kurarken arkasına alacağı siyasi partilerin desteğiyle sağlam bir zemine basması hedefleniyor “dedi. (AŞ)

Bağdat'ta Yeşil Bölge'ye roketli saldırı... Irak'ın başkenti Bağdat'taki yabancı misyonların bulunduğu korunaklı Yeşil Bölge'ye roketli saldırı düzenlenirken, ABD Bağdat Büyükelçiliği yakınlarına 2 roketin düştüğü bildirildi. Saldırıda can kaybı yaşanıp yaşanmadığı bilinmezken, görgü tanıkları saldırı sonrası Yeşil Bölge'de siren seslerinin duyulduğunu ifade etti. (AŞ)

PYD Eş Başkanı Enver Müslim: Suriye hükümetiyle ön şartsız görüşmeye hazırız... PYD Eş Başkanı Enver Müslim, Kürt halkının ve tüm etnik ve dini bileşenlerin haklarını anayasal olarak

güvence altına alan âdem-i merkezîyetçi demokratik bir sistemin temellerinin atılması için Suriye hükümetiyle ön şartsız müzakerelere hazır olduklarını açıkladı. (AŞ)

Humus'ta İsrail bombardımanı... İsrail savaş uçakları tarafından, Humus'taki Suriye rejim güçlerine ait hava üssü ve Kuneytra'daki farklı bölgelere düzenlenen hava saldırıları sonucunda Suriyeli bir asker öldü, dört kişi ise yaralandı. (AŞ)

Batı Şeria'da olağanüstü hal... Filistin Sağlık Bakanlığı, Batı Şeria'daki Beytüllahim kentinde 4 kişide koronavirüsü tespit edilmesinin ardından kentte olağanüstü hal ilan edildi. (AŞ)

Yabancı savaşçıların Libya'ya sızması Arap Bakanları toplantıları gündeminde... Libya'nın başkenti Trablus'ta yaşanan savaş ve “yabancı savaşçıların Suriye'den Libya'ya sızması” tehlikesi, Arap Birliği Konseyi'nin dün Kahire'deki toplantısının oturum aralarında gerçekleşen Arap dışişleri bakanlarının ikili görüşmelerinin gündemindeydi. Görüşmelerde, artan krize çözüm bulma ihtiyacına, “acil ve kapsamlı” bir ateşkes yolunda çaba sarf edilmesine odaklanıldı. (AŞ)

ABD'den Sudan'a yaptırımların kaldırılması konusunda güvence... Sudan Merkez Bankası, ABD Dışişleri Bakanlığı'nın Hartum'a yönelik ekonomik yaptırımların kaldırılmasına yönelik 2017'de çıkarılan karara bağlılığını bildirdi. (AŞ)

Netanyahu koalisyonu kuracak sayıya ulaşamadı... İsrail'de 2 Mart'ta yapılan erken genel seçimlerde oy sayımı tamamlanırken, Başbakan Binyamin Netanyahu'nun partisi Likud'un başını çektiği sağ blok 58 milletvekilinde kalarak koalisyon hükümetini kuracak sayıya ulaşamadı. (AŞ)

Lübnan'da 20 bankanın varlıkları donduruldu... Lübnan'ın resmi ajansı NNA'da yer alan habere göre, Lübnan Finansal Başsavcısı Ali İbrahim, bankacılık sektöründeki bazı isimlerin yurt dışına döviz kaçırma girişimlerine karşı bazı ticari bankaların varlıklarını dondurma kararı aldı. (AŞ)

TÜRKİYE

Göç İdaresi'nden Sığınmacı Açıklaması... İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, sınır kapılarına giden göçmenlerin, genel müdürlüğe ait araçlarla ücretli taşındığı haberlerini

yalanladı. Kırmızı daire "Uzun uzun açıklama yapmak isterdik ama gerçekten çok yoğunuz. Sadece şunu söyleyebiliriz, kuyruklu yalan." (HMK)

AVRUPA

Fransa, CEDRE kararlarını uygulamak için Dişab'ı bekliyor... Şarku'l Afsat'ın Lübnan'ın başkenti Beyrut'taki Batılı diplomatik kaynaklardan edindiğı bilgilere göre, Fransa'nın Beyrut Büyükelçisi Bruno Foucher, Başbakan Dişab'a "Paris'in, iki ülke arasındaki işbirliğı programının, özellikle de CEDRE kararlarının uygulanmaya başlanması için kendisini ağırlamaya hazır olduğı" mesajı yolladı. Kaynaklar, Dişab'ın Mısır, Kuveyt ve Katar'dan da ziyaret için davetler aldığını, ancak 'hükümetinin Lübnan'ın ihtiyaçları çerçevesinde görüşmeye hazır olduğı krizden çıkış planını tamamlamadan' önce Fransa'nın davetine icabet etmeyeceğini de aktardı. (AŞ)

Times'tan İdlib yorumu: Erdoğan uçuşu yasak bölge konusunda Avrupa'dan destek almaya başladı... İngiltere'de yayımlanan Times gazetesi, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Suriye'de uçuşu yasak bir bölge oluşturulması talebine Avrupa'dan destek almaya başladığını bildiriyor. Gazete, Hollanda'nın Suriye'nin kuzeybatısında uçuşu yasak bir bölge oluşturulması çağrısı yaptığını belirtiyor ve bunu "Erdoğan'ın Avrupa'ya geçmeye çalışan mültecileri durdurumama tehdidinin etkili olduğuna gösteren bir işaret" diye yorumluyor. (AŞ)

AB dışişleri bakanları Zagreb'de göçmen krizini görüşüyor... Avrupa Dışişleri Bakanları Avrupa Birliğı dönem başkanlığını yürüten Hırvatistan'ın başkenti Zagreb'te Suriye'de yaşanan son gelişmeleri ve Avrupa'yı derinden sarsan göçmen krizini görüşüyor. orrell ise AB'nin Suriye'de insani koşulların iyileştirilmesi için 170 milyon euro yardım yapacağını açıkladı. Elde ettiğı bilgiyi bir kaynağı dayandıran AFP haber ajansı ise Avrupa Birliğı'nin mülteciler için Türkiye'ye 500 milyon euro aktarmaya hazırlandığını duyurdu. Bunun yanı sıra vize konusunda Türk vatandaşlarına bazı kolaylıklar sağlanacağı belirtildi. Avrupa Birliğı ise bu konuda henüz net bir açıklama yapmadı. (AŞ)

Uluslararası Ceza Mahkemesinden Afganistan soruşturmasına onay: ABD de yargılanabilir... Uluslararası Ceza Mahkemesi (UCM), Afganistan savaşı sırasında işlendiğı öne sürülen muhtemel savaş suçlarıyla ilgili daha önce reddedilen savcılarının soruşturma açma talebine izin verdi. Merkezi Hollanda'nın Lahey kentinde bulunan UCM'de görülen davada,

temyiz yargıçları, savcılarının savaş suçları ve insanlığa karşı işlenen suçlar için Taliban, Afgan güçleri ve ABD askeri ve istihbarat personelini kapsayacak alanda soruşturma açmasına yeşil ışık yaktı. (AŞ)

Avrupa Parlamentosu Genel Kurulu, koronavirüs nedeniyle Fransa yerine Belçika'da toplanacak... Avrupa Parlamentosu (AP) Başkanı David Sassoli, Twitter hesabından yaptığı açıklamada, AP'nin raporuna dayanarak, 9-12 Mart'ta Strazburg'da toplanacak AP Genel Kurulu'nun yeni tip koronavirüs (Kovid-19) nedeniyle istisnai olarak Brüksel'de yapılacağını belirtti. (AŞ)

ABD-GÜNEY AMERİKA

Senato 8,3 Milyar Dolarlık Corona Paketini Onayladı... ABD Senatosu hem Demokrat hem de Cumhuriyetçi Parti'nin desteğiyle Corona virüsüne karşı mücadeleye 8,3 milyar dolar kaynak ayrılmasını içeren paketi kabul etti. Paket 1'e karşı 96 oyla kabul edildi. Temsilciler Meclisi de bütçe paketini Çarşamba günü 2'ye karşı 415 oyla geçirmişti. Paket şimdi imza için Başkan Donald Trump'ın masasına gidecek. Anlaşma Corona virüsü salgınıyla mücadeleye 7,8 milyar ödenekle yaşlıların sağlık hizmeti almasını kolaylaştıracak tele-sağlık programına 500 milyon dolar kaynak ayrılmasını öngörüyor. (MHK)

ABD Dışişleri Bakanı Pompeo: "NATO müttefikimiz Türkiye, sınırlarını Esed güçleri ve Rusya'ya karşı savunma hakkına sahip"... Cumhurbaşkanı Erdoğan ile Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin arasında Moskova'da gerçekleşen görüşme sonrası ABD'den önemli bir açıklama geldi. ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo, Türkiye'nin sınırlarını Esed güçleri ve Rusya'ya karşı savunma hakkına sahip olduğunu belirterek, "Soçi Anlaşması'na dönülmeli, ateşkes ilan edilmeli" dedi. Pompeo, Suriye ve İdlib'deki son durumu değerlendirdi. Erdoğan-Putin görüşmesini yakından takip ettiklerini söyleyen Pompeo açıklamalarında, "NATO ortağımız Türkiye sınırını Esed güçleri ve Rusya'ya karşı savunmak için her türlü hakka sahip" ifadelerini kullandı. Pompeo ayrıca Türkiye'nin ABD'den bazı taleplerde bulunduğunu belirterek, şunları kaydetti: "Türk hükümeti bizden bazı taleplerde bulundu. Şu an tüm bu talepleri değerlendiriyoruz. Savunma Bakanlığı ekibi ile beraber bölgedeki şiddetin azaltılması ve bu büyük insani krizin durdurulmasının en iyi yolunu araştırıyoruz. Ayrıca NATO ortağımız Türkiye'nin, Esed rejimi, Ruslar ve İranlılar tarafından Suriye içinde oluşturulan riske karşı kendini savunma hakkına sahip olduğuna inanıyoruz." (MHK)

Trump'tan Suriye ve Türkiye açıklaması: Bırakalım kendileri savaşsın... ABD Başkanı Donald Trump, Fox televizyonunun Pensilvanya'dan yaptığı canlı yayında seçmenleri ile bir araya gelerek hem Fox News muhabirlerinin hem de seçmenlerinin sorularını yanıtladı. ABD askerlerini Suriye ve Afganistan'dan çekme kararı alması üzerine eski Savunma Bakanı Mattis ile anlaşmazlığa düştüğünü belirten Trump, "Suriye ile Türkiye arasındaki sınırı koruyorduk. Neden bunu yapıyorduk ki? Bırakalım (Suriye ve Türkiye) kendileri savaşsın. Biz neden bunu yapıyorduk ki?" dedi. (MHK)

Moskova'daki İdlib ateşkesine ABD'den ilk yorum... ABD Dışişleri Bakanlığı, İdlib konusunda yapılan ateşkes anlaşmasına ilişkin AA muhabirine yazılı açıklama yaptı. ABD'den, Türkiye ile Rusya arasında varılan "İdlib ateşkes anlaşmasına" destek var. ABD Dışişleri Bakanlığı: "Bugün İdlib'de çok tehlikeli bir durumun bertaraf edilmesini ve Esed rejimi, Rusya, İran ve Hizbullah güçleri tarafından sivil bölgelere yapılan saldırılar sonucu ortaya çıkan korkunç insani krizi hafifleteceğini umut ettiğimiz Türk-Rus ateşkesini destekliyoruz. Artık en önemli kısım, Esed ve destekçilerinin sürekli bir ateşkesin öngörüldüğü bu anlaşmaya uyup uymayacağını görmek olacak." Açıklamada ayrıca, Suriye'deki çatışmaya son vermenin tek yolunun, ülke çapında ateşkes sağlanması ve Birleşmiş Milletler (BM) Güvenlik Konseyi'nin 2254 Sayılı Kararı kapsamında siyasi çözüm olduğu vurgulandı. (MHK)

RUSYA

Putin ve AB Konseyi Başkanı Michel, İdlib'deki durumu konuştu... Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in Avrupa Birliği (AB) Konseyi Başkanı Charles Michel ile İdlib'deki durumu ve göçmen sorununu konuştuğu ifade edildi. Kremlin'den yapılan açıklamaya göre Vladimir Putin ve Charles Michel telefon görüşmesi yaptı. Tarafların terör örgütlerinin saldırgan eylemleri sonucu İdlib gerilimi azaltma bölgesindeki yaşanan gerilim bağlamında Suriye'deki durumu istişare ettiği belirtilen açıklamada, "İnsani konulara özel önem atfedildi. Bu çerçevede Michel, AB ülkelerine yasa dışı göçün önlenmesi için alınan önlemler hakkında bilgi verdi" dendi. (SSS)

Rus senatör: Rusya ve Türkiye liderlerinin İdlib anlaşması iyimserlik sağlıyor... Rus Senatör Konstantin Kosaçev, Rusya lideri Putin ve Türkiye Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın İdlib konusunda varmış oldukları anlaşmanın yeni krizlerin yaşanmayacağına dair garanti vermese de iyimserlik sağladığını belirtti. Rusya parlamentosunun üst kanadı Federasyon Konseyi'nin Uluslararası İlişkiler Komitesi Başkanı Konstantin Kosaçev, Rusya lideri Vladimir Putin ve Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın İdlib konusunda varmış oldukları

anlaşmanın yeni krizlerin yaşanmayacağına dair garanti vermese de iyimserliğe neden olduğunu ifade etti. (SSS)

Rusya Maliye Bakanı Siluanov: Rusya petrol fiyatlarındaki düşüşe hazır... Rusya Maliye Bakanı Siluanov, Rusya'nın OPEC+ ile petrol üretiminde kısıtlamaya gitme konusunda anlaşamamaları nedeniyle petrol fiyatlarının düşebileceğini söyledi. Rusya Maliye Bakanı Anton Siluanov, Rusya'nın birikmiş rezervleri sayesinde, petrol fiyatlarının düşmesi senaryosuna hazır olduğunu belirtti. (SSS)